
LOVÁSZ-Fűtő Mariann

Az iskolai digitális átállás gyakorlati megvalósítása: esettanulmány egy új típusú tanulási környezet kialakítására

A tanulmány célja

12 éve a közoktatásban tanító pedagógus vagyok. Az elmúlt két tanév rendkívüli fordulatot hozott az oktatás minden egyes szintjén. Gyakorló tanárként sorstársaimhoz hasonlóan szembe kellett néznem és megoldást kellett olyan didaktikai kérdésekre és problémákra találnom a mindennapi tanítási gyakorlatomban, ami az azt megelőző években nem volt. Ezen időszakban olyan megoldásokat, módszertani utakat jártam be, melyek alapján összeállt egy olyan lehetséges irány, amit ebben az írásomban bemutatok. Ezért is a célom, hogy ebben a tanulmányban összegezzem az immáron egy éve tartó digitális átállás magyar közoktatásra és a pedagógusok munkájára mért pozitív és negatív hozadékait.

Az írásom pilléreit azon kérdések alkotják, melyek a kezdetek kezdetétől foglalkoztatnak nem csak engem, hanem számtalan, hasonló helyzetbe kerülő kollégámat. Kísérletet teszek arra, hogy ezeket a gyakorlatból hozott példákkal megválaszoljam, s elméleti háttéranyaggal is alátámasszam. Írásom végén a teljesség igénye nélkül olyan gyűjteményt állítottam össze, melyeket a gyakorló pedagógus digitális világban való eligazodását megkönnyíthetik. A mellékletben pedig 2 óraterv olvasható, melyek jó gyakorlatként szolgálhatnak a már digitális felületen oktatóknak magyarázatokkal kiegészítve.

Szükséges változás

Március 15-e nemcsak a már sokak által ünnepeelt forradalmi eseményből íródik be a magyar történelembe, amiről mindeddig pedagógusként iskolai keretek között megemlékeztünk diákjainkkal, hanem annak a kormányrendeletnek (A Kormány 1102/2020. (III. 14.) számú határozata) köszönhetően is, ami 2020-ban ezen a napon megtörtént. Központilag hivatalosan elrendelték az online oktatásra való átállást a világszerte egyre inkább terjedő SARS-CoV-2 koronavírus terjedése miatt. Ezt a folyamatot Racsko Réka digitális transzformációnak nevezi. „Az oktatás kontextusában... 2016-ban jelent meg ez a fogalom; korábban nem használták, pedig számos szakirodalmi forrás foglalkozik az oktatás és a digitális technológia fúziójával. Többek között a Microsoft Innovatív Iskola programjában is megjelenik, az iskolaigazgatók stratégiai menedzsment képzése kapcsán, amelynek célja az iskolák digitális transzformációjának elősegítése.” (Racsko, 2017)

Gyakorló pedagógusként kijelenthetem, hogy ez a hír váratlanul érte a magyar pedagógustársadalmat annak ellenére, hogy a médiában már voltak a bejelentésnek előzményei. Számtalan kollégám fejében elindult a gondolkodás, ami elsődlegesen arra fókuszál, hogy a helyzetből a lehető legtöbbet, a lehető leghatékonyabban ki tudja hozni. Ennek ékes bizonyítéka az a hihetetlen összefogás, ami 24 óra alatt a tanulás-tanítás folyamatának kivétel nélkül minden egyes résztvevőjét megmozgatta: tanárt, diákot és szülőt egyaránt. Online fórumokon csoportok jöttek létre különféle célcsoportoknak, tartalmaknak és igényeknek megfelelően (Digitális Pedagógiai Tanári Fórum, Online Otthonoktatás, Microsoft365 a közoktatásban, stb.) a minél zökkenőmentesebb átállás érdekében, ahol a már hátunk mögött hagyott év tapasztalatainak lenyomatát olvashatjuk minden egyes pozitívumával és negatívumával együtt.

Az előző sorokban felvetett sok(k)hatást bizonyára sokan megkérdőjelezzik, hiszen a mindennapi ember fejében az a képzet él, hogy a tanár mindig mindent tud, a diplomával felvértezve nemcsak szakmailag, hanem módszertanilag is kivételes képességgel rendelkezik, s ugyanakkor a folyamatos képzéseknek köszönhetően az aktuális gyakorlatok és tudás birtokában van. Ez így is van. Viszont sokan nem veszik számításba azt a fontos tényezőt, hogy a világunk rohamléptékben változik, mely változással próbálunk lépést tartani, viszont egyáltalán nem ilyen egyszerű, hiszen ez az esemény egy olyan rendkívüli

helyzetet hozott létre, melyre a folyamat résztvevői viszonylag rugalmasan tudtak reagálni és alkalmazkodni, viszont az oktatás keretei (minden egyes előírásával, szabályozottságából adódóan) nagyon lassan változnak. Tehát ebből is jól látható, hogy mi okozta a sok(k)ot és okozza mai napig a legnagyobb feszültséget.

Már évek óta érezhető, hogy változás van és változtatásra van szükség a pedagógiai gyakorlatban, de mindeddig minden egyes tanárnak saját lelkiismerete, igénye és környezete befolyásolta azt, hogy milyen irányban fejleszti és képi magát, illetve milyen léptékben képes a körülöttünk folyamatosan változó világ igényeivel lépést tartani.

2008-ban kezdetem a pedagógusi pályát. Lehetőségem volt az azóta eltelt időben több típusú oktatási intézményben, különféle korosztályokat fejleszteni, tanítani, oktatni. Rendkívül széles paletta tárult elém a diákok képességét tekintve. Viszont mindegyik képzési formában érezhető volt annak az igénye, hogy az oktatási módszereinken változtatni kell, mivel a tanulók figyelmét egyre nehezebb fenntartani, folyamatos motivációs problémák lépnek fel a tanítás-tanulás folyamatában, arról nem is beszélve, hogy egyre nagyobb igény mutatkozott/mutatkozik az egyéni fejlesztésre, legyen szó tehetséges, vagy felzárkózást igénylőről. Egy olyan időszakban kezdtem el tanítani, amikor a minket körülvevő digitális világot beemeltük a tanításba, ezzel is rálépve a változás és változtatás útjára. Az idő előrehaladtával egyre inkább beemelődött a mindennapi tanítási gyakorlatomba a digitális szemléltetés (pl. ppt, videók, interaktív tábla, stb.), majd a különböző egyéni tanulást és fejlesztést biztosító felületek (pl. Learningapps, Wordwall, stb.) használata. Sajnos, sokan kételkedtek ezeknek a létjogosultságában, de a fent említett pandémiás helyzet egy olyan rendkívüli szükségállapotot hozott létre, amely azonnali változásra kényszerítette a magyar oktatást és a benne résztvevőket. Tehát beigazolódott a már régóta emlegetett tény, miszerint a digitális eszközök, felületek és módszerek használata szükségszerű és elkerülhetetlen az oktatásban. Ez a rendkívüli helyzet rávilágított a rendszer minden eddigi hibájára, s megerősítette azt, hogy elengedhetetlen a változtatás.

Van-e tanár ebben az osztályteremben?

A kezdetek kezdetén sok olyan szülői hang hallatta magát, akik arról panaszkodtak, hogy nem úgy zajlik a tanulás-tanítási folyamat, mint ahogyan azt ők elképzelték. Sok fórumon nyilatkoztak úgy, hogy a tananyag és a hozzá tartozó szintfelmérő feladatsor csak fel lett töltve a digitális osztályterembe, majd vissza kellett küldeni osztályzásra. Más intézményekben már elérhető volt a diák számára az oldalszámokon és a tananyagcímeken kívül a heti egy-két online tanóra, bizonyos helyeken pedig már napi rendszerességgel digitális órarend alapján kontaktórák is voltak és vannak mai napig. Ezekből a gyakorlatokból is igen jól körvonalazódik, hogy ahány intézmény, annyiféle értelmezést kap az online oktatás. Erre Komenczi Bertalan is utal: „A tanulási környezet kialakítása és működtetése többféleképpen lehetséges. Az, hogy egy tanulási környezet mi módon szerveződik, függ az adott rendszer kialakítóinak tudás- és tanulás-koncepciójától, az adott korszak domináns nevelésfilozófiai nézeteitől, a nevelés céljaira és lehetőségeire vonatkozó mindenkor elképzelésektől. Mindez társadalmi beágyazottságú, és kultúrafüggő.” (Komenczi, 2016) Hogy pontosan melyik irányvonal a követendő minta, az a jövőben fog kiderülni. Viszont minhárom lehetőségben egy tényező kiemelt szerepet kap: a pedagógus.

Sok olyan tévhit és elképzelés él még ma is, hogy nem szükségszerű a digitális tanulás folyamatában. Ezt a tavaly óta fennálló helyzet megcáfolta. Hiszen bármelyik gyakorlatot is követjük, mindegyik fő motorja a tanár. Aki feladja, megtanítja, kijavítja, szerkeszti, átgondolja, stb... Tehát nélküle nem létezik az elsajátítás folyamata. Úgy vélem, a szerepe mindennél jobban felértékelődött a digitális világban. Az, hogy hogyan tudja ezt a szerepet betölteni, s hogyan tud azonosulni ezzel a kihívással, az egyénfüggő.

A digitális pedagógia alapjai

A fogalom meghatározása elsősre nagyon egyszerűnek tűnhet, valójában nehezen lehet egyértelműen megnevezni. Ez annak is köszönhető, hogy a jelenlegi pedagógiai gyakorlatban most kezd gyökeret

verni és körvonalazódní mindaz, amit ez a speciális fogalom magában hordoz. Szűts Zoltán a következőképpen foglalja össze a digitális pedagógia fogalmát: „mindazon jelenségek, amelyek a digitális eszközök és tartalmak, más olvasatban infokommunikációs technológiák és munkaformák tanítási és tanulási folyamatban történő használatát feltételezik” (Szűts 2020a, 2020b). Kis-Tóth Lajos és Lengyelne Molnár Tünde a következőt írja: „digitális pedagógia mindazon eszközök, technológiák vagy szervezési tevékenységek összessége, amelyek elősegítik, gyorsabbá, könnyebbé és hatékonyabbá teszik az információ- és a kommunikációközlést, -feldolgozást, -áramlást, -tárolást, -kódolást” (Kis-Tóth – Lengyelne, 2014). Jól kivehető ezekből a meghatározásokból, hogy a fogalmat a különböző digitális eszközök tanórai alkalmazásához és használatához kötik. Benedek András szerint a digitális pedagógia olya tradicionális vagy konstruktív pedagógia, vagyis tanítási és tanulási módszer, amely során a tanár és a tanuló is számítógépet, informatikai eszközt is használ: „A napjainkban formálódó digitális pedagógia célja, hogy a lehető legteljesebb körben számot vessen mindazokkal a kihívásokkal és a lehetőségekkel, amelyek érintik a tanulókat és a pedagógusokat az információs társadalomban.” (Benedek, 2008)

Hogyan tudja betölteni a pedagógus a digitális pozícióját

Az előző pontban bebizonyosodott, hogy kiemelt helyet kap ebben a világban, hiszen a folyamat mozgatórúgója. Tapasztalatból mondhatom, hogy sokkal több feladat hárul rá, hiszen egy új környezetben kell eligazodnia, melynek megvan a saját etikettje, működési mechanizmusa. Egy olyan külön világ, melynek ugyanúgy létezik szabályrendszere, mint egy tanteremnek, amit Bárdos Jenő 'osztálytermi KRESZ'-nek nevez (Bárdos, 2021:60). Viszont a kettő az oktatás közegének különbözőségéből adódóan mégis más. Tehát még mielőtt a pedagógus beleveti magát a munkafolyamatba, meg kell tanulnia ebben a térben biztonságosan mozognia.

A magabiztos mozgás és eligazodás mellett számos olyan elvárás (írott és íratlan egyaránt) van, mely a tanulás-tanítási folyamatban betöltött pozícióját meghatározza. Bárdos Jenő tanulmányában tizenegy kategóriába sűrítve fejti ki, hogy a tanár milyen személyes, szakmai és speciális kompetenciákkal kell rendelkezzen (Bárdos, 2012: 56):

1. táblázat: A közvetítő (és alkotó) tanárok személyes és szakmai kompetenciáinak fókuszpontjai

1. Hang, mimika, gesztus, mozgás, kommunikáció	(„A tanári színpad”)
2. Releváns szaktudás + IQ és memória	
3. Didaktikai konstruktivitás	
4. A szakmódszertani fegyvertár gazdagsága	
5. A mérés és értékelés sokrétűsége	(A „kertész”)
6. Általános műveltség	(A „sámán”)
7. Mentális egészség, kiegyensúlyozott lelki képességek	(A „gyógyító”)
8. Türoképeség (fizikai és szellemi állóképesség)	
9. Magyar nyelvtudás és performancia + idegen nyelv(ek) tudása	
10. Előadói és művészi képességek, sportok	
11. Fejlődőképesség és megújulás	

Az összefoglaló táblázatból is kivehető, hogy rendkívül sokrétű a feladat. A digitális világban ezek a kompetenciák „átformálódnak” a környezetnek megfelelően.

A legfontosabb elvárásokat mindig a tanulók fogalmazzák meg, hiszen ők a befogadók minden folyamatban. Amennyiben figyelmen kívül hagyjuk az elvárásaikat, csődöt mondhat a folyamat. Ezen elvárásokra utal Szabó Éva tanulmányában, melyek a korábbi hazai kutatási eredmények alapján fogalmazódtak meg. Ezek mentén körvonalazódní, hogy milyen a jó tanár attitűdje a 21. században, mely két dimenzió mentén alakul. Ez a két dimenzió a következő: 1. a szakmai tudás, hozzáértés, 2. az emberi hozzáállás. Az első pontban megfogalmazott elvárás egyértelmű. Viszont digitális környezetben plusz értelmezést kap. „A digitális fejlődés következtében jelentősen megnőtt a könnyen és gyorsan

elérhető információ mennyisége. Egy sikeres keresőprogram néhány kattintással könyvtárnyi anyag birtokába juttathatja a keresőt. Ebből a szempontból azt is gondolhatnánk, hogy a tanári tudás leértékelődik. Ez azonban téves következtetés. A tanárok tudásának jelentősége nem csökken, csupán a szerepe változik meg. A jó tanár nemcsak magát a tudást birtokolja, de azt is tudja, hol lehet egy információt megtalálni, és ami a legfontosabb képes megtanítani, azt is, hogy miként kell súlyozni, rendszerezni, értelmezni vagy használni az adott információt” (Szabó, 2015: 23-24). Az emberi hozzáállás is bővebb értelmet nyer, ami egyfajta „segítő, vezető, irányító, de nem előíró tanári magatartást nevez Prensky partneri jellegű pedagógiának. Azonban a partnerség, ahogy a fogalom jelentése ezt már implikálja a két fél együttműködését, hasonló hozzáállását és attitűdjét feltételezi. Ezért is van szükség arra, hogy a diákok szociális készségeit és a társas kapcsolatokhoz való viszonyát is aktívan fejlesszük.

Tehát jól látható, hogy ahhoz, hogy a tanár a szerepét megfelelően be tudja tölteni, s eredményesen tudjon működni, a helyét az elvárásoknak megfelelően érdemes megkeresnie és kialakítania. Amikor ezeket sikerül elérnie, egy újabb lépést kell tennie ahhoz, hogy könnyebb legyen az oktatási folyamat. Minél jobban megküzd az újtába kerülő akadályokkal, annál könnyebben tud majd megfelelő tanulási-tanítási környezetet létrehozni, melynek kialakítására a következő pontban térek ki.

A megfelelő tanulás-tanítási környezet kialakítása

A digitális átállás, ahogyan már korábban is írtam, egyáltalán nem ment zökkenőmentesen. Hiszen kiderült a gyakorlati megvalósítás során, hogy a hagyományos, offline tanulás-tanítás folyamata egyáltalán nem leképezhető az online térben. Rengeteg olyan kérdés merült fel bennem, mely arra világított rá, hogy szaktanárként tudatosan át kell gondolnom, hogy hogyan tudom kialakítani a legoptimálisabb környezetet a folyamat minden résztvevőjének.

Fontosnak tartottam azt, hogy mint minden tanulás-tanítási folyamatnak a tervezésekor, átgondoljam és egyúttal összevesszem a két oktatási környezetet. Ennek eredményeképpen született meg egy táblázat, melyben több szempont alapján összevetettem őket.

Offline	Szempont	Online
tanterem	Helye	Teams csoportokban
tábla, pad, székek, frontális	Környezet	otthon (pl. saját szoba, közös szoba, stb.)
frontális jelenlét	Tanár	„frontális”, digitális jelenlét
frontális jelenlét	Diák	„frontális”, digitális jelenlét
órarend, csengőszó (45 perc)	Óra kezdete és vége	digitális órarend, „behívás” (45 perc)
tábla, IKT, füzet, könyv	Eszközök	laptop, IKT, füzet, könyv (digitálisan)
metakommunikáció	Figyelem	kamera (?) (megosztott)
közvetlen	Motiváció	közvetett
lexikális	Tudásanyag	Internet (lexikon)

Az összehasonlításnak köszönhetően igen jól kirajzolódtak azok a különbségek, amelyek miatt egyáltalán nem másolható a már megszokott rutin sem a tanár, sem pedig a tanuló részéről. Tehát ahhoz, hogy sikeres és eredményes legyen a digitális közegben történő folyamat, tudatosítanunk kell az új környezet másságát nemcsak magunkban, hanem a diákokban is.

„Az utóbbi évtizedek során számos ismeret gyűlt össze az eredményes tanulásra, a teljesítőképes tudás kialakítására vonatkozóan. Ezek megerősítettek néhány, korábban sem ismeretlen feltevést arról, hogy mit kell elsősorban szem előtt tartanunk a tanulási környezetek kialakítása során. 1. A tanulási környezet legyen tanuló középpontú., 2. A tanulási környezet legyen tudásközéppontú, 3. A tanulási

környezet legyen értékelés középpontú., 4. A tanulási környezet legyen közösség középpontú. Az elektronikus, virtuális tanulási környezetekben rendelkezésre álló infokommunikációs technológia képes sokoldalúan és hatékonyan támogatni a fenti kritériumok érvényesülését. Ez azonban csupán lehetőség, amely nem teljesül automatikusan. Az új elektronikus eszközrendszerben rejlő tanulástámogató potenciál optimális kihasználásához magas szintű módszertani tudás szükséges.” (Komenczi, 2016)

A gyakorlati megvalósítás

Már korábban utaltam arra, hogy ahhoz, hogy jól és gördülékenyen működjön a folyamat, tudatos tervezésre van szükségünk.

Legelső lépésként a diákokkal közösen létrehoztunk egy digitális térre vonatkozó etikettet, mely minden órai megnyilvánulást, munkafolyamatot szabályoz. (pl. mikrofon be- és kikapcsolása, kamera bekapcsolása, óra kezdete, stb.) Ki kellett alakítani ezt a szokást, hiszen csak így biztosítható mind a tanulók, mind pedig a tanár számára a magabiztos digitális oktatási jelenlét.

Egy-egy digitális tanóra megtervezésekor is érdemes ugyanazokat a lépéseket végrehajtani, melyeket a hagyományos folyamat során is megteszünk. Ugyanazt a szempontrendszert használom, amit a pedagógussá válásom során tanultam, csak annyiban aktualizálódott, hogy a tanítás közege, az elérhető anyagok, illetve a tanítás során használt felületek digitalizálódtak. A tervezés legsarkalatosabb pontjának azt tartom, amikor a célt és a cél eléréséhez szükséges digitális felületeket kiválasztom. Hiszen abban az esetben, ha olyan felületeket teszek bele az órába, melyeket a diákok, vagy én tanárként nem tudok alkalmazni/kevésbé vagyok benne jártas, akkor az óra hatékonysága és a cél elérése megkérdőjeleződik. Nem lehet és nem szabad figyelmen kívül hagyni az időkeretet sem. Amennyiben a megszokott 45 percre kell terveznünk, számítanunk kell arra, hogy rajtunk kívül álló tényezők, mint pl. az internet gyorsasága, a diákok egyéni infokommunikációs eszközeinek minősége is jelentős mértékben befolyásolja a folyamatot.

A mellékletben 2 óravázlat olvasható, melyek egy irodalom és egy nyelvtan óra digitális vázlatát tartalmazzák. Minden egyes órára kapnak egyet a diákok a Teams felületen. Fontos, hogy egy jól átlátható, logikus, rendezett „vezetőt” kapjanak kézhez, ezzel is megkönnyítve nemcsak a tanórai haladást, hanem azok felzárkózását is, akik éppen az adott foglalkozáson nem tudtak részt venni. Az áttekinthetőséget és a követhetőséget a vázlat tudatos megszerkesztésével biztosítom (kiemelések, felsorolások, különböző színek használata stb.). Jól kivehető az is, hogy olyan felületeket, alkalmazásokat, megjegyzéseket írok bele, melyeket már mindenki ismer és használ. Igen nagy előnye ennek a típusú vázlatnak, hogy könnyen elő lehet segíteni és biztosítható az egyéni fejlődés és fejlesztés lehetősége, legyen szó akár gyengébb képességű vagy tehetséges diákról. Több olyan feladatbank található (pl. Wordwall, Learningapps, Redmenta, stb.), melyek linkjének beszúrásával a diákot odairányíthatjuk egy kattintással, s a feladat megoldásával fejleszthető, hiszen azonnali visszajelzést kap.

Konklúzió

Hogyan kell oktatni digitális környezetben? – fogalmazódhat meg a pedagógustársak fejében a kérdés. Az biztos, hogy tudatosan mindenképpen érdemes, hiszen csak így válhatunk eredményes, felkészült részévé a digitális oktatásnak, melynek köszönhetően kialakulhat a tanuló digitális oktatáshoz illeszkedő személyes tanulási tere, illetve a pedagógus digitális tanítási közege.

Milyen az odáig vezető út? Központi továbbképzés, tantestületen belüli, netán a közösségi médiában szerveződő csoportokon belüli tudásmegosztás erre a válasz? Melyik irányt érdemes követni? Egyáltalán kell-e választani? Nagyobb hangsúlyt fog kapni az önképzés? Milyen a digitális oktatás keretrendszere? Kell-e ezt központilag szabályozni? Számtalan kérdés, dilemma, amire csak az idő adhat megfelelő választ.

Felhasznált szakirodalom

- Bárdos Jenő (2012). A tantárgy-pedagógiák szerkezete, megítélésük kritériumai. *Magyar Pedagógia* (112) 2. 61–75.
- Benedek András (szerk) (2008): *Digitális pedagógia: Tanulás IKT környezetben*, Typotex, Budapest.
- Kis-Tóth Lajos – Lengyelne Molnár Tünde (2014): *IKT innováció*. Líceum Kiadó, Eger.
- Komenczi Bertalan (2016): *Tanulási környezet a 21. század elején*, GlobeEdit, Saarbrücken.
- Lengyelne Molnár Tünde – Kis-Tóth Lajos – Antal Péter – Racsko Réka (2014): *IKT innováció*. Eszterházy Károly Főiskola, Eger. http://p2014-25.palyazat.ektf.hu/public/uploads/5-ikt-innovacio-lengyelne-kis-toth-antal-racsko-isbn_565d5553721a1.pdf
- Racsko Réka (2017): *Digitális átállás az oktatásban. Iskolakultúra*, Veszprém.
- Szabó Éva (2015): A digitális szakadékon innen és túl: A tanárszerep változása a XXI. században. *Oktatás-Informatika* VII. 16-31.
- Szűts Zoltán (2020a): A digitális pedagógia jelenségei és megnyilvánulási formái. *Új Pedagógiai Szemle* 5-6, 15-38.
- Szűts Zoltán (2020b) *A digitális pedagógia elmélete*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2020.

Gyűjtemények

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/tavoktatas/Modszertani_gyujtemeny_01_08_compressed.pdf

https://tka.hu/tudastar_kereso

<https://tudasbazis.dpmk.hu/>

Hasznos oldalak önműveléshez

- https://www.youtube.com/playlist?list=PLSk02cdOEn6ipWzy3EiO1tQRipQOAJhQc&fbclid=IwAR2_SoLiF-c4vQ_c_01_cbIt3LB5pGFMpub4nkhnyJ4FsBz5MfOHBUGHjPQ
- https://moderniskola.hu/2020/03/online-tanulas-tanitas-tervezese-2-resz/?fbclid=IwAR26oKRHAPFylKIMDen5tnEYYjoKXh7KloHX0ixDfQRB79r4K_sFjCEUVjU
- <https://education.microsoft.com/hu-hu/library>
- <http://tanarblog.hu/>
- Prievara Tibor: *A 21. századi tanár*
- Nádori Gergely-Prievara Tibor: *IKT kézikömmódszertan* (<https://mek.oszk.hu/15900/15959/>)

Melléklet - Óravázlatok**A: Irodalom****Témakör: Szophoklész Antigoné c. drámájának értelmezése****Segédanyagok:**

- Mohácsy Károly – Színes irodalom 9. (73-85.)
- https://www.nkp.hu/tankonyv/irodalom_9_nat2020/lecke_03_011
- <https://zanza.tv/irodalom/okor/szophoklesz-antigone>

Házi feladat: Következő órán számonkérés.

1. Bevezetés<https://wordwall.net/hu/resource/37990/kv%C3%ADz-antigon%C3%A9>**2. A dráma**

Nézz utána, mit jelentenek az alábbi fogalmak!

<http://enciklopedia.fazekas.hu/index2.htm>

- Mi a dráma?
- Mi a ...:
 - tragédia
 - komédia
 - tragikomédia
- Mit jelent a hármas egység elve?
- Mi a katarzisz?

3. Szophoklész: Antigoné

- A thébai mondakör (ld. előző óra anyaga)
- A dráma története (ld. előző óra anyaga)
- A klasszikus dráma szerkezete

Fejtsd ki, mit jelentenek az alábbi fogalmak!

- I. Bevezetés/Expozíció:
- II. Bonyodalom:
- III. Konfliktus:
- IV. Tetőpont:
- V. Megoldás:

A történet összekeveredett. Írd a betűjelet a dráma megfelelő részéhez, így kialakul a történet hibátlan sorrendje.

A:

- Antigoné és Kreón párbeszéde – a tett igazolása
- Haimón és Kreón párbeszéde – meggyőzési kísérlet
- Teiresziasz és a király párbeszéde – a szörnyű jóslat
- A király meggondolja magát, Antigonéért küld.

B: Kreón beismeri vétkét és mindenkinek tisztességes temetést rendel.

C: Antigoné el akarja temetni testvérét a király tiltása ellenére. Iszméné nem akar ebben részt venni. Kreón trónra lép és rendet ígér.

D: Hírnök újságolja, hogy Antigoné a sziklabarlangban felakasztotta magát, Haimón pedig leszúrta magát. A királyné öngyilkos lesz. Kreón összeroppan.

E: Antigoné eltemeti e testvérét, a király hírt kap erről és keresi a tettést, kiderül, hogy Antigoné volt. A tettért halálbüntetés jár.

4. Mely szereplőket (illetve jeleneteket) ismered fel a PPT mappába feltöltött antigone_szereplők képein? Sorold fel!

Témakör: A szószerkezet (Szintagma)**Segédanyagok:**

- Antalné Szabó Ágnes – Raátz Judit: Magyar nyelv és kommunikáció 9. tankönyv (69-75.o.)
- https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_7/fejezet_02_fejezetnyito

Házi feladat: Az elmélet megtanulása.

1. Számonkérés

Keresd meg a feladatkiosztások fülben a feladatlapot!

2. A nyelvi szintek

Töltsük ki közösen a megosztott A nyelvi szintek nevű whiteboardot!

3. A szintagma

<https://zanza.tv/magyar-nyelv/nyelvi-szintek/mondatok-felepítése-es-szószerkezetek>

Válaszolj a videó alapján a kérdésekre!

- Mi a szintagma?
- Mi az alany, állítmány, határozó, jelző?
- Írd le a szintagma tagjainak nevét! (2)
- Töltsd ki a táblázatot! (2)

A szintagma fajtái	Alárendelő szintagma	
Tagjainak száma		
Tagok közötti viszony		
Tagok nevei		
Fajtái	alanyos, tárgyas, határozós, jelzős	kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető

4. Az alárendelő szintagma fajtái (Whiteboard)

Nyisd meg Az alárendelő szintagma elnevezésű whiteboard-ot, majd az ott található példákat oldjuk meg!

- alanyos
- tárgyas
- határozós
- jelzős.